

Húsz méterrel feljebb újabb kis álbárlang alakult ki egy „vizesés” mellett. Itt a víz kemény agglomerátumban 32° lejtésű, fél-csőszerű, sima medret vajt magának, mely 2 m-es vizeséssel végződik. Itt u.i. átvágta a kemény padot és könnyen kivájta az alatta fekvő lágy rétegeket. A vizesés mögött az örvénylő erózió gömbölyű üreget vésett. A rétegzett, váltakozó keménységű tufába közettanilag preformált szinlők vésődtek. A különböző mélységű befűződéseket élesebbé tette még a szelektív mállás is.

A vizesés mögötti üreg felszínalaktanilag érdekes, de önmagában nem éri el még a köfűlke méreteit sem. Egy 1,5 × 1,6 × 1,2 m-es legömbölyített sziklatömböt valamelyik nagy árvíz rágörgetett a vizesés előtti szakadékra. Az ott, a felső kemény közetpad okozta szűkületben megakadt. Így a vizesés mögötti üreggel együtt egy többé-kevésbé zárt köfűlke keletkezik, a Karolina-árok felső álbárlangja. Ezen átzuhog a csőszerű meder vezette árvíz.

A beszorult kötömb anyaga eltér a környezettől: rózsaszínű amfibol-andezit. Hasonló anyagú, valamivel hosszabb és keskenyebb tömb fekszik az álbárlang fenekén is, az alzatot adó hordalék közt. Az árvíz keresztűlsodorta a szűkületen és a vizesés alatti kisesésű szakaszon nem tudta tovább mozdítani.

Die Höhlungen im Karolina-Graben

von György Ozoray

Der Karolina-Graben (nördlich von Budapest) zeigt charakteristische Denudationsformen. Im Andesit-Tuff und Agglomerat wechselnder Härte sind kleinere Höhlungen zu sehen. Untere Pseudohöhle: mit Gesteinstrümmern bedeckter Klammteilst. „Warmes Nest”: auf der Konvexen Seite einer Biegung ausgeschliffene, durch Einsturz und Verwitterung weiterentwickelte Erosionshöhle. Obere Pseudohöhle: durch rotierende Erosion ausgebuchete Höhle hinter einem Wasserfall und durch Felsblock abgedeckter Klammteilst.

Полост ущелья Каролина

Дьердь Озорай

Ущелье Каролина (к северо-западу от Будапешта) обнаруживает характерные формы денудации толщи пород изменчивой твердости (андезитовые туфы и агломераты). В ущелье имеются и полости небольших размеров, образованные некарстовыми процессами. Нижняя псевдопещера: участок эрозионного оврага, перекрытый обломочным материалом. „Теплое гнездо”: эрозионная полость, вырезания на выпуклой стороне поворота и развившаяся

благодаря обвалам и выветриванию. Верхняя псевдопещера: полость, расположенная за водопадом и вырезанная вихревой эрозией, а также участок оврага, перекрытый обломочным материалом.

BARLANGTANI LÁTOGATÁSOK

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állattrendszertani Tanszékéről 8 biológus-hallgató KERTÉSZ GYÖRGY tanársegéd, Dr. ZICSI ANDRÁS biol. kandidátus és dr. DUDICH ENDRE tszv. egyetemi tanár vezetésével 1963. VII. 15-től VIII. 5-ig tanulmányúton volt a Német Demokratikus Köztársaságban. A tanulmányút során VII. 30-án a Kyffhäuser-hegységben levő Barbarossa-bárlangot, VII. 31-én pedig a Harz-hegységben levő Heimkehlebárlangot is meglátogatták. Mindkét bárlang anhidritben, illetve gipszben alakult ki.

A cseretárs greifswaldi egyetemről dr. LOTHAR KÄMPFE professzor vezetésével 1963. VIII. 12-én érkezett hazánkba. A cserecsoport 8 biológus-hallgatóból és 2 tanársegédből állott. VIII. 15 – 17-én voltunk velük Aggteleken. DUDICH ENDRE előadásban ismertette velük a bárlangot általában és a Bárlangbiológiai Laboratórium munkáját részletesen. Alaposan megismerték a bárlangot, mert nemcsak az aggteleki rövid túrát tették meg, hanem 16-án végimentek a karszti erdőben, valamint az aggteleki tó melletti karrmezőn igen eredményesen gyűjtöttek állatokat. Ezt még 17-én is folytatták és gazdag zsákmányt ejtettek. A bárlang vak ászkájából (*Mesoniscus graniger*) vagy 50 példányt elevenen vittek haza, mert ott dr. MESSNER B. tanársegéd a szárazföldi ászkák neurosecretiójának vizsgálatával foglalkozik. Az állatok jó állapotban érkeztek meg Greifswaldba.

A greifswaldi egyetemről 1963. július első felében hazánkban járt egy geo-paleontológus csoport is, amely szintén meglátogatta a Baradlát.

Dr. DUDICH ENDRE 1963. IX. 15 – 22. között Bukarestben tartózkodott a Dunakutatósi Munkaközösség VIII. évi ülészakán. Ez alkalommal meglátogatta a román akadémia „Emil Racovita” bárlangtani intézetét. Prof. dr. C. MOTAS akadémikus, az intézet igazgatója felkérésére DUDICH ENDRE ismertette az intézet személyzete előtt a magyar bárlangbiológiai kutatásokat és a baradlai Bárlangbiológiai Laboratórium munkáját. Befejezésül igen szép és tanulságos színes filmet vetítettek a romániai bárlangi állatokról és bárlangi feltáró munkákról. Ez a jól sikerült film felveszi a versenyt a nálunk pár évvel ezelőtt bemutatott francia bárlangi filmmel.

Dr. Dudich Endre